

60 Наукові записки ТНПУ ім. В.Гнатюка: Літературознавство

4. Macz`ko V.P. Konceptsiya lyudy`ny` i svitu v ukrayins`kij diaspornij prozi XX stolittya: dy`s ... d-ra filol. nauk. 10.01.01. Ky`yivs`ky`j nacz. un-t imeni T.G. Shevchenka. Ky`yiv, 2010. 411 s.

5. Macz`ko V.P. Movny`j ornament v liry`chnij prozi Igorya Kachurovs`kogo. Xmel`ny`cz`ky`j: FOP Cyupak A.A., 2013. 76 s.

6. Yury`nyak Anatol`. Literaturni zhanry`. Ch.II: povist`, poema, drama, literaturni sty`li. B.m. (California), 1979. 368 s.

УДК 821.161.2'06-93-3.09:7.04 Ільченко

Юлія Куманська

здобувач кафедри української літератури

Східноєвропейського національного університету імені Лесі

Українки (м. Луцьк)

DOI 10.25128/2617-3427 19.50.05

Світ українського села в оповіданні Олеся Ільченка «Де живуть тварини?»

У статті проаналізовано оповідання О. Ільченка «Де живуть тварини?» (Київ, 2009, 2011), призначене для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Доведено, що твір демонструє намагання автора донести дітям важливість любові як почуття, а також відчуття краси й радості через читання. Простежується, що в підтексті промовляють такі проблеми українського села, як віддаленість і очевидна інакшість села та життя поза містом, самотність жінок старшого покоління, постійна праця (адже кожна описана тварина потребує догляду). Наголошується на спробі письменника розглянути питання екологічних взаємодій та їхньої важливості для села взагалі і для людини зокрема. Зауважено авторські акценти на таких складниках українського світу, як гостинність, ввічливість, а також непомітні вказівки письменника на правила поведінки та безпеки.

Виокремлено прагнення автора наголосити на чистоті і правильності української мови, популяризуючи вживання характерних українських загальних і власних назв.

Доведено, що за показною простотою твору захований значний літературний, етичний, естетичний, етологічний, філологічний, екологічний та ін. потенціали.

Ключові слова: література для дітей, філологічний аспект, екологічний потенціал художнього твору, національна ідентичність.

Kumanska I.O. The world of the Ukrainian village in a story by Oles Ilchenko «Where do animals live?»

The article analyzes O. Ilchenko's story «Where do animals live?» (Kyiv, 2009, 2011), which is intended for children of preschool and primary school age. It is proved that the author's work demonstrates his efforts to explain children the importance of love as an emotion, as well as the feeling of beauty and joy obtained through reading. It is observed that the implied sense depicts such problems in Ukrainian village as remoteness and apparent difference of the village and out-of-town living, loneliness of older generations of Ukrainian women, constant work (because each animal requires attention and care). It emphasizes the attempt of the writer to consider the issues of ecological interactions and their importance for the village in general and for a person in particular. The author emphasizes on such components of the Ukrainian world as hospitality, courtesy. And he invisibly instructs about the rules of behavior and safety.

The author's desire to emphasize the purity and correctness of Ukrainian language is highlighted by promoting usage of typical Ukrainian common and proper names.

It is proved that literary, ethical, aesthetic, ethological, philological, ecological and other potentials are hidden behind the ostentatious simplicity of the story.

Keywords: literature for children, philological aspect, ecological potential of the work of art, national identity.

Постановка наукової проблеми та її значення. Сучасна українська література для дітей розвивається стрімко, наповнюючи всі сегменти, від казок до творів науково-популярного спрямування. Творчість О. Ільченка чи не найкраще презентує таку закономірність. Увійшовши в літературу як поет («Зимовий сад» (Київ, 1991); «Сузір'я Ас» (Київ, 1993); «Інакший краєвид» (Київ, 1997)), він спрямував згодом свої творчі пошуки в царині прозових

жанрів, орієнтованих на дитячо-юнацьку аудиторію, хоча поетичні збірки виходять друком і в 2000-х рр. («Аркуші» (Київ, 2004); «Міста і острови» (Київ, 2004); «Розмова перед тишею» (Київ, 2005); «Деякі сни, або Київ, якого немає» (Київ, 2008)). Досвід поета став гарним ґрунтом для розвитку художньої образності в текстах для дітей. З іншого боку, педагогічно-природнича освіта обумовлює якісну основу пізнавальної суті таких творів, а захоплення фотографією, можна припустити, сприяє посиленню візуальних акцентів. О. Ільченко – автор різножанрових текстів для дітей, орієнтованих на різну вікову аудиторію: іронічних казок («Козак, Король, Крук» (Київ, 2007)); творів серії «Життя видатних дітей» про Леонардо да Вінчі, Карла Ліннея, Жюль Верна, Джона Рокфеллера, Лесю Українку, Вінстона Черчилля (Київ, 2007, 2009); серії для підлітків «Дивний детектив» («Медгоспіталь» (Київ, 2008), «Пастка для геймера» (Київ, 2008), «Смертельний круїз» (Київ, 2008), «Чорне озеро кохання» (Київ, 2009)); серії книг «Історії в малюнках для найменших» («Мандрівка Дощинки» (Київ, 2008), «Пригоди неприбраних іграшок» (Київ, 2008), «Як коник співати навчився» (Київ, 2008), «Як автомобілі дорогу будували» (Київ, 2009), «У кого ріжки кращі» (Київ, 2009), «Пригоди динозавриків» (Київ, 2009), «Де живуть тварини?» (Київ, 2009), «Як крокодилу зуби лікували» (Київ, 2010)); серії «Сучасна дитяча проза» («Таємниця старої обсерваторії» (Київ, 2008, 2010), «Загадкові світи старої обсерваторії» (Київ, 2009)); науково-популярних книжок про фауну нашої країни («Наші птахи» (Київ, 2008), «Риби річок та озер» (Київ, 2009), «Бджолині родичі» (Київ, 2010), «Жуки та інші поважні особи» (Київ, 2011)) та ін. В інтерв'ю Л. Таран (газета «День» 30.09.2011) О. Ільченко наголосив, що «писання для дітей захоплює неймовірно», він щасливий із того, що може «спробувати свої сили й на цій ниві літератури» [7]. Письменник створив чимало пізнавальних художніх текстів для дітей різного віку, спрямованих на гармонізацію світу, розвиток екологічного виховання, формування художнього та літературного смаку, почуття

гумору та співчуття – емпатії до інших живих істот та й просто цілого світу навколо дитини, героя твору.

Аналіз досліджень цієї проблеми. На теперішньому етапі необхідно всебічно розглядати й досліджувати як інтенційну фазу процесу вивчення дитячої літератури (виникнення та народження творів), так об'єкту (вербалізацію твору, візуалізацію, феноменалізацію світу дитячої літератури), а також перцептивну фазу, яку давно «передали» в галузь психолого-педагогічних наук. Осмислення дитячої літератури як синтезу цих трьох напрямків є актуальною потребою [3, с. 22–28].

Т. Качак зауважує, що література для дітей часто розглядається як сегмент літератури взагалі, не виокремлюючи її як окремий об'єкт дослідження. Менш популярним сьогодні є розгляд дитячої літератури через її дидактичну, педагогічну роль, як це прийнято було робити у ХХ ст. Протягом останніх десятиліть до вивчення дитячої літератури залучають новітні критичні підходи. Дослідниця М. Славова в 1990-х рр. виокремила чотири основні підходи до аналізу літератури для дітей (педагогічний, психологічний, аналіз у контексті рецептивної естетики та культурології), застосування яких апробовано в роботах О. Папуші, У. Баран, Б. Салюк, В. Кизиловой, С. Бартіш, Т. Качак та ін. [3]. Національну концептосферу та імогологічні моделі в українській діаспорній літературі для дітей та юнацтва досліджувала М. Варданян.

Проблему сучасного етапу вивчення літератури для дітей зауважила Б. Салюк: «Вітчизняне літературознавство *de jure* визнає необхідність цілісного студювання дитячої літератури, але *de facto* неохоче відходить від традицій вивчення творів для дітей в рамках історії літератури, обережно використовуючи досвід зарубіжного літературознавства, який, на нашу думку, є корисним задля поступової зміни акцентів у дослідженнях дитячої літератури від периферійного до центрального» [6, с. 14].

Лише окремі твори для дітей О. Ільченка були в центрі дослідницької уваги. Зокрема, в монографії Т. Качак

вказується на подвійну адресацію іронічних казок О. Ільченка, адже казка – типовий жанр для дітей, а іронічність є маркером дорослого досвіду. Автор використовує впізнавані імена, топоніми, літературні ремінісценції, щоб показати ментальність представників кожної нації та розповісти вигадану історію. Дорослий реципієнт може відчитати політичну сатиру на події в Україні [4, с. 119–123].

Архітектурний дискурс роману «Місто з химерами» (2009), орієнтованого зокрема й на підліткову читацьку аудиторію, проаналізував О. Грищенко. На думку дослідника, «О. Ільченко художньо конструює образ міста, співвідносячи його з мистецьким життям початку ХХ століття. Простір Києва зображено в історичному ключі, що відкриває містику, таємниці та химерні споруди. Художня особливість історизму просторового насичення Києва роману «Місто з химерами» О. Ільченка є перспективною науковою розвідкою, що, як варіант, відобразить історичний Київ із модерними спорудами, міським життям, культурно-мистецькими діячами (у романі згадано не лише архітекторів початку ХХ століття, а й письменників-класиків української та російської літератур). Через сприйняття В. Городецького письменник вимальовує архітектурну візію Києва й український творчий бомонд. У романі прочитується власна історія Києва, що захоплює оригінальністю, культурною активністю та візерунком креативності» [1].

Мета і завдання статті. Поза увагою дослідників – більшість творів для дітей О. Ільченка. Метою статті є аналіз специфіки художнього зображення світу українського села в оповіданні О. Ільченка «Де живуть тварини?» (2009, 2011). Завдання полягає в пошуку сенсів і мотивів тексту, зокрема морально-етичних, соціальних, екологічних і т. ін.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Таємниці літературної творчості письменника, який пише для дітей, якоюсь мірою привідкриті в інтерв'ю О. Ільченка ZAXID.NET [5], для назви якого авторка Х. Нога обрала промовисті слова

письменника «Дітям потрібні прості і світлі історії». Привертають увагу такі зізнання: «...дивно, що чоловіки не пишуть для дітей, бо мені здається, що багато з них залишається дитиною в душі дуже довго. Можливо, вони соромляться цього або бояться це розкрити... Коли я почав писати книги для дітей, раптом актуалізувалась дитяча пам'ять і я зрозумів, що треба писати. Цілий шар якихось наче забутих спогадів з одного боку, а з іншого – відчуття, що треба написати те, що ти не дочитав у дитинстві. Хоча раніше відчував себе абсолютно безсюжетним письменником, а тут раптом якась фабульність з'явилась. І практика, і ринок, і читачі, і внутрішнє відчуття показали, що ці книжки знайшли свою аудиторію» [5].

О. Ільченко вважає, що найбільш складно писати для підлітків, «потрібно абсолютно серйозно, спокійно розмовляти, треба бути другом цього підлітка, а не ментором-всезнайкою, який каже, що треба зробити тільки так і не інакше» [5]. Письменник зауважив, що для цього часто спілкувався з психологом.

Для найменшої читацької аудиторії «антропоморфне ставлення до неживої начебто природи», вважає О. Ільченко, дуже цікаве [5].

На запитання, чи повинні книги виховувати характер дітей, письменник відповів ствердно, зауважуючи: «Не прямо, звісно, дуже обережно, але повинні. [...]. Герої своїм розумом повинні знайти вихід зі складної ситуації – ніяких чарівних паличок, плащів-невидимок і так далі. Я хотів зробити такий собі “міцний горішок” по-українськи, щоб дитина зрозуміла – для того, аби чогось досягнути, треба докладати зусиль. Це не концепція російських казок, де герой лежить на печі й раптом чудесним чином все стає на свої місця або він найдурніший і чомусь в результаті виходить найрозумнішим. Українські ж казки концептуально інші, це різниця ментальностей. У мене, звісно, модерні речі, але концепція та сама: герої досягають результату своїми діями і розумом» [5].

О. Ільченко як письменник, журналіст, фотограф традиційно вважається урбаністом, «співцем міста». Окрім згаданого роману «Місто з химерами», місту присвячені його збірки поезій «Міста і острови» (Київ, 2004), «Деякі сни, або Київ, якого немає» (Київ, 2004), науково-популярна книжка «Збирачі туманів. Суб'єктивні нотатки з київського життя» (Київ, 2017), книга для дітей «Як автомобілі дорогу будували» (Київ, 2008) і навіть така цілковито природнича історія, як «В кого ріжки кращі» (Київ, 2008), присвячена міському зоопарку. В оповіданні «Де живуть тварини» О. Ільченко відходить від звичних для нього урбаністичних мотивів, протиставляючи місту село: «Уранці дівчинку розбудили звуки, яких не почувеш в місті: іржання, мукання, рохкання і бекання і навіть дивне клацання» [2, с. 10]. Маленька дитина з міста, звісно, не може знати, що це лелеки вміють клацати.

Непомітними штрихами автор розповіді зверне увагу малого читача і на необхідність гігієнічних процедур («Леся тим часом умивалася й чистила зуби» [2, с. 3]), і на дотримання правил безпеки («маленьким дітям їздити на передньому сидінні автомобіля не можна» [2, с. 5]).

Очевидною є мета книжки в її пізнавальному спрямуванні. Проте йдеться не лише про пізнання тваринного світу українського села, способу життя тварин, про їхню користь для людини (вівці дають молоко, з якого варять сир, та вовну, бджоли дають смачний польовий мед, на коні можна їхати туди, куди треба, пес стереже хату, а кіт – ловить мишей), а й про осягнення життя українського села взагалі. Автор детально описує, хто із сусідів чим займається і, треба зауважити, всі описані люди – трударі, які у праці знаходять радість і радісно вітають гостей. Гостинність як українська риса дуже гарно описана в кожному епізоді книжки. Так, подружжя Петриченків «зразу ж почало пригощати дівчинку й бабусю гарними достиглими сливами» [2, с. 34], а пасічник Пилип «пригостив бабцю й онуку отим духмяним медом» [2, с. 24]. При чому гості обов'язково не лише роздивлялися господарство, а й залишалися погомоніти. Українці легко знаходять друзів, як

Оксана Петриченко одразу подружилася з героїнею книжки Лесею.

Важливу роль у книжці відіграють ілюстрації Н. Пастушенко. За допомогою яскравих, схожих на кадри мультфільму зображень дитина може не лише сприймати текст на слух, а й запам'ятовувати його візуалізацію. Дитина йде з Лесею українським селом і запам'ятовує слова, імена людей, назви та клички тварин. Роль зображення і для маленького читача, і для Лесі в книжці окремо наголошена і автором. Так, Леся, її мама та тато добре малюють і ввечері після насиченого дня можуть зберегти все побачене в пам'яті, намалювавши це.

На ілюстраціях ми завжди бачимо усміхнених людей, які дивляться одна на одну, повернуті в бік одна до одної і, очевидно, готові до приємного спілкування. Автор не вказує цього в тексті, але ми бачимо, як герої книжки вітаються між собою, прощаються. Окремо О. Ільченко коротко зауважив, що у гості до бабусі треба брати гостинці – з порожніми руками не можна. В такий спосіб книжка формує і правила ввічливості, вихованості маленького читача. Не зупиняючись на цьому дидактичному аспекті і письменник, і художниця роблять все, щоб дитина відчула: бути ввічливим приємно, як на ілюстраціях книжки.

У цій простій історії «Де живуть тварини?» для дітей дошкільного віку маленький читач у доступній формі знайомиться з традиційним побутом сучасних українців у селі: українською хатою – чепурненьким будиночком із ганком; героїня йде «до хатинки, в якій жила бабусина корова Мура» [2, с. 15], що називається хлів; а бабусині односельці тримають пасіки, коней, овець та кіз тощо, варять сир, доглядають кролів і т.ін. Дівчинці Лесі – головній героїні книжки – цікаво познайомитися з кожною твариною, побачити зблизька всіх, кого не побачиш у місті, відвідати кожну сільську будівлю, дізнатися слова на їх позначення – хлів, саж, загорожа, пасіка, курник та ін. Усе це викликає в дитини щирий захват і інтерес. Так, хата для собаки – буда, для свині – саж, у курей – курник, у коня –

стайня, бджоли живуть у вулику, вівці – у кошарі, ластівки – в гніздах «під стріхою баби Килини» [2, с. 31], коза з цапом – у хлівці, кролики – у вольєрі, гуси – в загорожі. Протягом історії дитина дізнається всі ці слова на позначення різних господарських споруд і в дуже невибагливій, легкій для сприйняття формі вслухається в красиві, мелодійні імена та назви.

Доречно окремо зауважити красу мови автора. Він уживає звук [г] у словах «ганочок», «ганок», «гелґотати», за допомогою чого діти засвоюють і фонетичне багатство української мови. Окрім того, автор часто вживає зменшувально-пестливі суфікси (наприклад, у словах «рожева свинка», «корівці», «пухнастики», «тваринки», «бур'янець»), що ще більше формує в читача симпатію до всіх, кого зустрічає дівчинка Леся.

Прикметним є й те, що О. Ільченко використовує в тексті притаманно давні українські імена: Килина, Пилип, Захар, Надія, Галина, а прізвище сусідів бабусі, де Леся знайомиться з Оксаною – Петриченки (з суфіксом -енко), такого типу патронімічні прізвища – одні з найпоширеніших в Україні. Багатий текст і на клички тварин: корова Мура, кіт Мурчик, кінь Баско і трохи дисонансне назвисько пса Ден, хоча в сучасних українських селах собак часто називають на «закордонний» лад.

Історія ця цілком самодостатня, читаючи її дитині, даючи роздивлятися малюнки, батьки можуть не заглиблюватися в деталі. Проте, якщо вони зупиняться на кожному незнайомому слові, на деталях описів та ілюстрацій, ймовірно, дитина збагатиться не лише знанням нових реалій та лексики, фонетичного розмаїття, а й духовно, завдячуючи книжці буде вихованою, чемною, гостинною, більше любитиме все живе, пізнає необхідність цієї любові тощо.

Кожній тварині О. Ільченко надає певних рис пізнаваності. Скажімо, «для корови Мури найкращі ласощі – солоний краєць хліба» [2, с. 15], а кінь Баско – «гордість дядька Миколи» [2, с. 20]. Надаючи індивідуалізації кожній істоті в книжці, автор досягає ефекту персоніфікації, коли

дитина в цілковито неказковій історії може сприйняти героя за когось, фактично прирівняного до людини. Тварина має смаки, почуття, певні індивідуальні зовнішні ознаки – до такої тварини не можна ставитися утилітарно. В такий спосіб автор досягає і споконвічного, характерного для українців ставлення до усього живого, з глибокою повагою та гуманністю, і формує навички емпатії, співпереживання до описаних тварин, і примушує задуматися над своєю роллю в такому розмаїтті всього живого.

Книжка «Де живуть тварини» має ще й глибокий виховний момент, виконуючи тут дидактичну функцію. За допомогою читання таких творів, без карколомних сюжетів і інтриг, дитина знайомиться ще й із взаємодією всього живого в природі. Лелека живе поруч із людськими хатами, не боячись, що людина завдасть шкоди, кріт риє підземні ходи, займаючись, очевидно, своїми справами, свійські тварини живуть у гармонії з людиною та диким світом. У такий спосіб буде формуватися екологічна свідомість про це гармонійне співіснування видів і в середовищі існування людини, і поза ним – у дикій природі. Лейтмотивом історії є важливість кожної живої істоти в селі – і крота, і кози, і курки, і дивовижного лелеки.

Є в історії і сумна деталь, на яку, можливо, і не варто звертати уваги дитини, проте, ця деталь сформує і емпатію до бабусі Марії. Справа в тому, що Лесина сім'я їде «до бабусі», на ґанку їх зустрічає бабуся і згадки про дідуся в книжці немає. Імовірно, бабуся самотня, живе в далекому селі лише з котом Мурчиком, псом Деном, коровою Муркою і рожевою свинкою. Питання дідуся лишається поза текстом, але ми можемо припустити, що в такий спосіб автор звертає увагу на самотність бабусь, необхідність їх відвідувати частіше і проводити з ними більше часу. Те, як бабуся Марія радісно і невтомно водить онуку селом, ще раз доводить нам її цілковиту спрагу спілкування з рідними. Окрім того, напевно, тут варто ще раз звернути увагу на статистику того факту, що чоловіки часто помирають раніше, ніж жінки.

Прості синтаксичні конструкції тексту, багата мова, насичена зрозумілими порівняннями й епітетами, невибагливі метафори створюють особливу атмосферу твору, коли здається, що автор знаходиться поруч і просто описує дитині побачене, відповідає на запитання, називає невідомі поняття, розважливо вкладає дитині в голову відчуття не лише любові до природи, а й краси рідної мови, багатої на синоніми.

В оповіданні «Де живуть тварини?» О. Ільченко піднімає низку питань і намагається на них відповісти:

– як дитина з міста сприймає село? І хоча немає прямого конфлікту, очевидно, що дитині цікаво серед природи, їй подобається різноманітність і свобода;

– як дитині прищепити любов до природи рідного краю? Лише відступивши від звичної урбаністики і відправивши головного героя в село. Автор уперше загострить увагу на важливості раннього виховання екологічної свідомості дитини;

– як збагатити мову дитини, плекати її, зробити пишною? У розмові, в розповідях пізнання нових реалій автор збагачує дитячий словник на добрий десяток слів. Дитину ніби спонукають повторити кожну назву.

– як через читання простих історій про життя однолітків формувати в маленького читача український світ, його національну ідентичність? І зокрема це питання автор прекрасно відповідає на сторінках книжки «Де живуть тварини?». Доречно наголосити, що в одному інтерв'ю, відповідаючи на питання про літературу для найменших, О. Ільченко зауважив про те, що дітям «потрібні прості й світлі історії, але водночас пізнавальні. Діти спочатку не усвідомлять, що там закладено, але потім згадають і зрозуміють підтекст» [5].

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Проза для дітей О. Ільченка характеризується значною розмаїтістю тем, жанрів, поєднанням казкових сюжетів чи образів із психологізмом персонажів, формуванням зародків емпатії. Оповідання «Де живуть тварини» демонструє намагання автора донести дітям важливість любові як

почуття, а також відчуття краси й радості через читання. У підтексті промовляють такі проблеми українського села, як віддаленість і очевидна інакшість села та життя поза містом, самотність жінок старшого покоління, постійна праця (адже кожна описана тварина потребує догляду).

Письменник також підіймає питання екологічних взаємодій та їхньої важливості для села взагалі і для людини зокрема. Так, у пасторальному світі письменника живуть і лелеки, і коні, і люди, і кроти, і всі мешканці села, куди приїхала Леся.

О. Ільченко зауважує також такі складники українського світу, як гостинність, ввічливість. Доречними є непомітні вказівки письменника на правила поведінки та безпеки.

Важливим є прагнення автора наголосити на чистоті і правильності української мови, популяризуючи вживання характерних українських загальних і власних назв.

Отже, за показною простотою твору захований значний літературний, етичний, естетичний, етологічний, філологічний, екологічний та ін. потенціали.

Проблематика творів для дітей О. Ільченка обумовлює залучення мультидисциплінарної інтерпретаційної стратегії, зокрема в дослідженні екологічних аспектів художнього тексту. У перспективі доречно в такому плані проаналізувати «Мандрівка дощинки», «Як коник співати навчився» і «В кого ріжки кращі» та ін.

Джерела та література

1. Грищенко О. В. Архітектурна візія Києва в романі «Місто з химерами» О. Ільченка. URL: <http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2014/07/12.13.14.pdf>
2. Ільченко Олесь. Де живуть тварини? / 2-е вид., без змін. Київ: Грані-Т, 2011. 48 с.
3. Качак Т.Б. Література для дітей та юнацтва: проблеми методології дослідження // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність. 2018. Вип. 10. С. 22–34.
4. Качак Т.Б. Тенденції розвитку української прози для дітей та юнацтва початку ХХІ ст. Київ: Академія, 2018. 320 с.

5. Нога Х. Олесь Ільченко: дітям потрібні прості і світлі історії інтерв'ю URL:

http://zaxid.net/home/showSingleNews.do?oles_ilchenko_dityam_potribni_prosti_i_svitli_istoriyi&objectId=1102995

6. Салюк Б.А. Perpetum mobile дитячої літератури: типологія традиційних образів дитини-бешкетника. Донецьк: Ландон XXI, 2013. 216 с.

7. Таран Л. «Дві жінки – поезія і проза – зрідка уживаються в одному комп'ютері» URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/ukrayinci-chitayte/dvi-zhinki-poeziya-i-proza-zridka-uzhivayutsya-v-odnomu-kompyuteri>

References

1. Hryshchenko O. V. Arkhitekturna viziia Kyieva v romani «Misto z khymeramy» O. Ilchenka. URL: <http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2014/07/12.13.14.pdf>
2. Ilchenko Oles. De zhyvut tvaryny? / 2-e vyd., bez zmin. Kyiv: Hrani-T, 2011. 48 s.
3. Kachak T.B. Literatura dlia ditei ta yunatstva: problemy metodolohii doslidzhennia // Literaturny svitu: poetyka, mentalnist i dukhovnist. 2018. Vyp. 10. S. 22–34.
4. Kachak T.B. Tendentsii rozvytku ukrainskoi prozy dlia ditei ta yunatstva pochatku KhKhI st. Kyiv: Akademiia, 2018. 320 s.
5. Noha Kh. Oles Ilchenko: ditiam potribni prosti i svitli istorii intervui URL: http://zaxid.net/home/showSingleNews.do?oles_ilchenko_dityam_potribni_prosti_i_svitli_istoriyi&objectId=1102995
6. Saliuk B.A. Perpetum mobile dytiachoi literatury: typolohiia tradytsiinykh obraziv dytyny-beshketnyka. Donetsk: Landon KhKhI, 2013. 216 s.
7. Taran L. «Dvi zhinky – poeziia i proza – zridka uzhyvaiutsia v odnomu kompiuteri» URL: [https://day.kyiv.ua/uk/article/ukrayinci-chitayte/dvi-zhinky-poeziia-i-proza-zridka-uzhyvaiutsia v odnomu kompiuteri](https://day.kyiv.ua/uk/article/ukrayinci-chitayte/dvi-zhinki-poeziya-i-proza-zridka-uzhivayutsya-v-odnomu-kompyuteri)